

Mats Palmquist: Hon var en förebild som det vore skamligt att glömma

Krönika

Palmquist skriver i sin krönika om Ellen Key efter att ha besökt hennes hem Strand som nu är ett museum. Han ger hennes eftermäle en helt okritisk hyllning och kallar henne en "Intellectuell gigant".

Efter att ha kontaktat krönikören och frågat om han inte, som väl alla skribenter som avser att ge ett omdöme om någon känd person, gjort en slagning på henne namn. Då hade han ju fått veta:

En ny doktorsavhandling från Örebro universitet av Emma Vikström¹ har visat att Ellen Keys pedagogiska idéer var tätt sammanflätade med rasbiologiska tankegångar. Hon förespråkade ett rasbiologiskt institut: På Valborgsmässoafton 1921 vädjade Key till Sveriges riksdag att satsa på ett institut för rasbiologi, vilket hon ansåg vara det viktigaste anslaget för framtiden.

Eugenik och pedagogik: Vikström visar att Key såg pedagogik som ett verktyg för att skapa en ny mänsklighet, där eugenik – dåtidens term för rasbiologi – spelade en central roll. Redan år 1900 skrev Key om rasbiologi, vilket gör henne till en av de tidigaste svenska intellektuella att uppmärksamma dessa idéer. Hon föreslog att vissa grupper skulle förbjudas att skaffa barn, vilket är en tydlig koppling till rashygieniska idéer.

Jag har även anmält artikeln till ansvarig utgivare som ett hån mot alla de i min släkt som tvångssteriliserades.

Krönikören svarade: "Jag visste inte"...

Bennie Åkerfeldt

Författare

¹ <https://www.oru.se/nyheter/nyhetsarkiv/nyhetsarkiv-2021/pedagogiska-pionjaren-ellen-keys-ideer-om-rasbiologi-granskas-i-ny-avhandling/>